Reactie op mondelinge vragen van Natuurlijk Nieuwkoop in het vragen halfuur van de besluitvormende raadsvergadering van 28 maart 2024 over Warmtenettarieven

1. Kunt u aangeven hoe de kosten van het warmtenet worden omgeslagen naar de eigenaren/bewoners van de woningen (graag uitsplitsen naar de vaste kosten en de verbruikskosten)?
De kosten die een beheerder van een warmtenet in rekening kan brengen bij een afnemer/bewoner zijn volgens de wet beperkt tot een maximum. De Autoriteit Consument & Markt (ACM) is de autoriteit die deze bedragen elk jaar bepaald. De daadwerkelijke kosten die een warmtenet in rekening brengt kunnen wel lager uitvallen maar niet hoger.
Voor de beantwoording van deze vraag gaan we uit van een lage temperatuur warmtenet zoals in Langeraar beoogd. Er zijn nog meerdere andere varianten die elk hun eigen maximale tarieven en subsidies hebben. Een volledig overzicht is beschikbaar op: https://www.acm.nl/system/files/documents/tarievenbesluit-warmte-2024_0.pdf

De kosten van een warmtenet bestaan grofweg uit drie onderdelen:

- De eenmalige aansluitbijdrage

De maximale eenmalige aansluitbijdrage is €5.277,68. Vanuit de ISDE is er €3,775 subsidie. De bewoner betaalt netto maximaal € 1.502,68.

- Jaarlijks vastrecht

Dit is de jaarlijkse bijdrage aan het warmtenet. Het bedrag is afhankelijk van de grootte van de aansluiting op het warmtenet die een woning heeft. Het maximale basisbedrag is €256,63 voor een aansluiting t/m 3kW en per extra kW komt daar maximaal €64,93 bij.
Voor een gemiddelde woning zal dat maximale tarief € 485,- per jaar zijn.
Voor woningen die ook koeling afnemen zijn er additionele bedragen. Er geldt een maximaal basisbedrag van €232,80 voor een aansluiting t/m 2kW en €56,62 per kW extra.
Let op: Dit zijn de tarieven voor warmte die niet direct geschikt is voor gebruik. Hoge temperatuur warmtenetten hebben weer andere maximale bedragen.

- Variabel tarief per afgenomen (GJ) warmte

Voor de levering van warmte die niet geschikt is voor directe ruimteverwarming (de bewoner heeft een eigen warmtepomp nodig voor opwaarderen) mag geen variabel tarief gerekend worden. De bewoner betaalt dus niks voor de hoeveelheid warmte die hij/zij afneemt. De bewoner betaalt wel voor het elektriciteitsverbruik van de eigen warmtepomp.
Voor hoge temperatuur warmtenetten zoals bijvoorbeeld in Amsterdam kan maximaal €46,69 per Giga Joule afgenomen warmte, in rekening worden gebracht. Bij een (gemiddeld) verbruik van 37 GJ per jaar kan dit dus €1.727,53 worden.

2. Blijft het warmtenet in beheer van de gemeente of wordt het net overgedragen aan een energieleverancier?
Het beheer van een warmtenet kan gedaan worden door de eigenaar van het warmtenet maar ook door een private partij die hiervoor is ingehuurd. Deze partij is dan verantwoordelijk voor de levering via een prestatiecontract maar geen eigenaar van de infrastructuur.
In het geval dat een private energieleverancier naast beheerder ook eigenaar is van het warmtenet heeft de gemeente geen zeggenschap over de tarieven meer. Dit is ook de reden dat toekomstige wetgeving verplicht dat het eigendom (niet het beheer) van een warmtenet bij publieke organisaties moet liggen.
Na ingang van de Wet Collectieve Warmte zal de gemeente besluiten over het eigendom van warmtenetten. Deze zijn verplicht publiek maar het college kan in specifieke gevallen een ontheffing afgeven om hiervan af te wijken. Het ligt voor de hand om tijdens een raadsvoorstel voor het ontwikkelen van een warmtenet ook de beslissing te maken of deze ontheffing wordt afgegeven of niet. Ook kan als voorwaarde afgegeven worden dat een warmtenet ook in de toekomst niet zal worden overgedragen aan een energieleverancier. In het raadsvoorstel herijking van de transitievisie warmte kan de gemeenteraad een standpunt innemen over het eigendom van warmtenetten.

3. Welke afspraken zijn er gemaakt of worden gemaakt over het omslaan naar de eigenaren/bewoners van de woningen bij stijging van de kosten?
De maximale tarieven van de ACM hebben een wettelijke grondslag om afnemende bewoners te beschermen. Deze kunnen niet overschreden worden. Bij een stijging van de kosten kan een bewoner niet meer in rekening gebracht worden dan het maximale tarief. Eventuele verliezen zullen gedragen moeten worden door de eigenaar van het warmtenet.

4. Kan de situatie zoals die zich nu in Amsterdam voor doet zich ook voor gaan doen in Langeraar en zo ja, hoe gaat u dat risico beperken?" […]
Deze situatie kan zich niet voordoen omdat dit warmtenet een andere organisatie heeft en een ander type is dan het beoogde warmtenet in Langeraar. Zoals al eerder genoemd kan er in Langeraar geen variabel tarief in rekening gebracht worden en is publiek eigendom beoogd. Daarnaast is het warmtenet in Amsterdam in eigendom van een private partij en gebaseerd op restwarmte. Daar zijn bepaalde afspraken gemaakt over de prijs die de leverancier van de restwarmte krijgt voor het leveren van warmte. Verder heeft een privaat bedrijf een winstoogmerk. De prijzen en de tariefstelling is niet transparant. Het kan zijn dat er gebruik gemaakt wordt van de monopolie positie om winst te maken.
De Wet Collectieve Warmte zal naar verwachting in 2025 van kracht gaan. Het doel van deze wet is het borgen van maatschappelijke belangen en het beschermen van afnemers van warmtenetten. De tariefstelling van warmtenetten zal met de ingang van de wet veranderen naar op kosten gebaseerde tarieven. De ACM geeft beperkte informatie over hoe de tarieven zullen veranderen. Naar alle waarschijnlijkheid zullen de tarieven gunstiger uitvallen voor afnemers zoals die in Amsterdam. Voor nieuwe warmtenetten in publiek eigendom zal er al direct met kosten gebaseerde tarieven gewerkt worden. Het doel is immers duurzame en betaalbare warmte verschaffen. Eventuele winsten zullen leiden tot een reductie van de kosten voor afnemers.